

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 606
van **PETER WOUTERS**
datum: 16 juli 2018

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Aanhoudende droogte - Gevolgen voor de landbouw(ers)

Voor het derde jaar op rij hebben onze boeren zwaar te lijden onder de extreme weersomstandigheden. De winter duurde langer dan normaal, de lente was zeer nat en sinds begin mei viel er veel te weinig regen. De graanopbrengsten zijn slecht, de industriegroenten verteren de droogte niet en ook de verse groenten vallen tegen. Midden juli vroeg het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) aan de minister om een tussenkomst vanwege het Rampenfonds te onderzoeken.

Het Departement Landbouw en Visserij communiceerde actief omtrent tips voor zuinig watergebruik en irrigeren zonder waterverspilling en het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) voorziet ook in steun voor investeringen door landbouwbedrijven in een zuiniger watergebruik.

Hoewel er wel wat gedaan wordt om de bedrijven financieel te compenseren, neemt dit niet weg dat de boeren opnieuw hun oogst verloren zien gaan.

1. Het ABS verwijst naar het Algemeen Rampenfonds. Alhoewel bij de vorige rampen de boeren 95% van de aanvragers uitmaakten, lijkt het evidentier dat het Landbouwrampenfonds wordt aangesproken.

Wat is de visie van de minister dienaangaande?

2. Zal de minister aan het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI) vragen de extremiteit van de weersomstandigheden te onderzoeken en desgewenst het Landbouwrampenfonds aanspreken?
3. Op welke manier en door wie kunnen landbouwbedrijven momenteel ondersteund of begeleid worden om te leren omgaan met extreme weersomstandigheden?
4. Waterbesparing via innovatieve technieken via het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds wordt door de minister al jaren ondersteund. De vraag is of dit wel volstaat.

Welke bijkomende maatregelen kan de minister nemen om landbouwbedrijven op lange termijn innovatief te ondersteunen teneinde om te kunnen gaan met extreme weersomstandigheden, die blijvend zullen terugkomen ten gevolge van de opwarming van de aarde?

ANTWOORD

op vraag nr. 606 van 16 juli 2018

van **PETER WOUTERS**

1. In toepassing van de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen, wordt uitzonderlijke droogteschade aan teelten of oogsten via de procedure landbouwrampenfonds behandeld.
2. Het KMI heeft op 28 augustus 2018 een advies geformuleerd. Het landbouwrampenfonds kan worden aangesproken als de Vlaamse Regering de droogteperiode als landbouwramp erkent.
3. Via demonstratieprojecten kunnen landbouwers gesensibiliseerd en ondersteund worden om innoverende, duurzame, waterbesparende technieken toe te passen op hun bedrijf. In 2017 werd een subsidie van telkens 100.000 euro toegekend voor de uitvoering van twee demonstratieprojecten rond deze thematiek.

Het Proefstation voor de Groenteteelt (PSKW) maakt de sector met het project 'Demonstratie van druppelirrigatie in groenten en fruit' klaar voor geavanceerde druppelirrigatie. Verstandig omspringen met irrigatie is actueler dan ooit. In droge periodes hebben landbouwers er alle belang bij om irrigatiewater zo efficiënt mogelijk te gebruiken. Eén van de mogelijkheden om op de meest efficiënte wijze te irrigeren is door middel van druppelirrigatie. Met name meerjarige teelten (peer, appel asperges, blauwe bes ...) en teelten die nood hebben aan veel water (aardbei, selder, venkel, courgette, prei ...) hebben baat bij druppelirrigatie.

Het tweede project is 'Beredeneerd beregenen van openluchtgroenten en aardappelen' van het Provinciaal Proefcentrum voor de Groenteteelt Oost-Vlaanderen vzw (PCG). De doelstelling hiervan is de demonstratie van het efficiënt gebruik van gangbare irrigatietechnieken, van de meerwaarde van beregeningsmodellen en het gebruik van bodemsensoren. Verder wil het sensibiliseren over de vereiste waterkwaliteit om gewasschade of opbrengstverlies te voorkomen. Tijdens de demonstratiemomenten worden bovendien het rendement, het energieverbruik, de nodige arbeid, het waterverbruik en de investeringskosten van de diverse irrigatietechnieken als naslagwerk meegegeven.

Landbouwers kunnen ook terecht bij de praktijkcentra, verspreid in heel Vlaanderen. Die hebben praktijkkennis en ervaring door de jaren heen opgebouwd via onder meer praktijkproeven en demonstratieprojecten die ondersteuning kregen van het Departement Landbouw en Visserij.

De sectoradviseurs van het Departement Landbouw en Visserij organiseren ook zelf voorlichtingsactiviteiten of geven voordrachten rond thema's zoals rationeel watergebruik, efficiëntere irrigatietechnieken, alternatieve waterbronnen, ...

Landbouwers kunnen bovendien via de subsidiemaatregel KRATOS gratis advies op maat van hun bedrijf aanvragen over een breed gamma aan adviesonderwerpen. Eén van de mogelijkheden is advisering over de kaderrichtlijn water (module 7B). In deze module krijgen landbouwers advies over de wettelijke verplichtingen die ze moeten volgen om bij te dragen aan een goede toestand van het grond- en oppervlaktewater.

Binnen deze adviesmodule kunnen landbouwers ook een wateraudit laten uitvoeren waarbij onder meer een waterbalans wordt opgemaakt voor het bedrijf. Er wordt daarbij advies gegeven over de waterbesparende maatregelen die een landbouwer kan nemen, hoe er kan ingezet worden op recuperatie van water, welke alternatieve waterbronnen er op het bedrijf gebruikt kunnen worden, enz. Landbouwers krijgen in dit advies door middel van een wateraanwendingsplan een concreet uitgewerkt scenario van hoe ze het winnen van grondwater uit grondwaterlichamen die in slechte toestand zijn, kunnen verlagen.

4. De lijst van subsidiabele investeringen gericht op waterverbruik in het kader van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds is zeer uitgebreid. De lijst wordt bovendien periodiek aangevuld met nieuwe systemen of technieken die op de markt beschikbaar komen. Zo werd in het najaar van 2017 nog een monitoringssysteem voor een regenhaspel, waarmee lekken vroegtijdig opgespoord kunnen worden, aan de lijst toegevoegd.

Daarnaast worden via VLIF-projectsteun voor innovaties in de landbouw ook de echte innovators ondersteund. Zo werd in de oproep van 2018 een project geselecteerd waarbij voor het eerst in praktijkomstandigheden op een kippenbedrijf een innovatief systeem zal toegepast worden om hemelwater op te waarderen tot drinkwaterkwaliteit. In de oproep agrovoeding van 2017 werd een project geselecteerd waarbij het afvalwater van het wassen van groenten, afkomstig van een groentenverwerkend bedrijf, door een coöperatie van landbouwers gebruikt wordt om groenten te irrigeren.

In samenwerking met de watercoördinator en de landbouwsector wordt verder vorm gegeven aan het structureel droogteoverleg dat in mijn opdracht opgestart werd in de zomer van 2017 en sindsdien 2 keer per jaar samenkomt. In dit overleg wordt onder meer een actieplan water voorbereid. Het doel van dit actieplan is de landbouwsector op een duurzame, robuuste manier voorbereiden op toekomstige periodes van droogte/wateroverlast die o.a. ten gevolge van klimaatverandering vaker zullen optreden. Het actieplan bevat vooral de beleidsmatige proactieve aanpak op korte en middellange termijn (looptijd 5 jaar). Tijdens de overlegmomenten van het droogteoverleg zal ook verder nagedacht worden over wenselijke structurele maatregelen (al dan niet op bedrijfsniveau) om op langere termijn beter om te kunnen gaan met extreme weersomstandigheden.